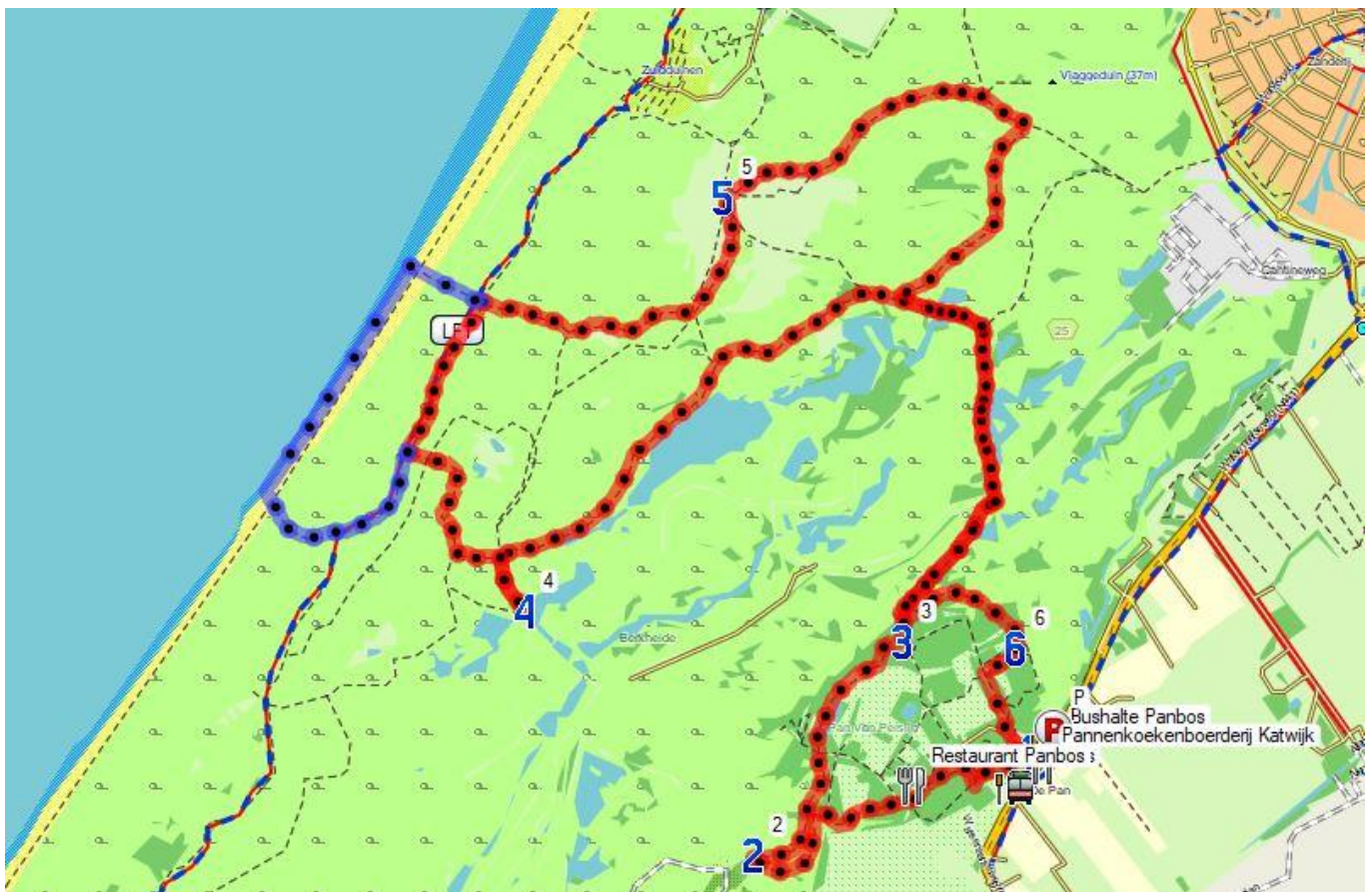

Trage Tocht De Pan

Auteur: Rutger Burgers

Pan van Persijn en Berkheide

Ooit was het Panbos in Katwijk het jachtgebied van de Heren van Persijn uit Wassenaar. Het bos in de binnenduinen is sterk geaccidenteerd. Dit verklaart de wat merkwaardige naam Pan van Persijn. Met deze Trage Tocht verbinden we twee lussen met elkaar, eentje in het landgoedbos en eentje door de open duinen van Berkheide. Dit alles om een stukje militaire geschiedenis uit de Tweede Wereldoorlog te kunnen beleven. De Duitse bezetters bouwden tussen 1942 en 1944 van Spanje tot Noorwegen langs de kust een verdedigingslinie van bunkers, kazematten en tankmuren om een inval van de geallieerden af te kunnen slaan. Tussen Katwijk en Wassenaar is een behoorlijk stuk tankmuur bewaard gebleven. Na de oorlog zijn de bunkers, loopgraven en prikkeldraad in het Panbos opgeruimd. Het is niet alleen de tankmuur die deze wandeltocht lonend maakt. De vergezichten in de duinen van Berkheide zijn om van te smullen. We lopen tussen zanderige duinhellingen door, waar de temperatuur 's zomers flink kan oplopen. Ideaal terrein voor de zandhagedis, de roodborsttapuit en voor roofvogels die op thermiek boven de duinen cirkelen. In de herfst zien we de opvallende oranje bessen van de duindoorn. Ook het mos ligt er dan prachtig bij. Vanuit Berkheide lopen we over schelpenpaden langs duinplassen, weiljes en akkers terug naar het Panbos voor het ronden van de lus in het landgoedbos.

Routebeschrijving

1. Vanaf het parkeerterrein van landgoed Pan van Persijn naar de ingang bij de kaartautomaat en kassa lopen. Voorbij de kaartautomaat gelijk linksaf richting Loopbrug en Tankwal, onverhard pad met oranje route. Het pad gaat op en neer aan de bosrand. Je gaat over een houten loopbrug. Even daarna op driesprong rechtsaf, onverhard pad. Op driesprong linksaf omlaag. Je loopt langs een open plek met vuilnisemmer en volgt het pad rechtdoor. Aan het eind op asfaltweg links, langs restaurant aan rechterhand. De asfaltweg buigt naar rechts. Direct daarna bij wandelknooppunt 58 linksaf richting Tankwal. Een bank met vuilnisemmer op uitzichtpunt passeren. Even verder buigt het pad naar rechts. Direct daarna op driesprong linksaf omhoog. Even verder op splitsing linksaf trap op. Volg het houtsnipperpad rechtdoor door halfopen duin. Verderop aan je rechterhand een betonnen muur.
2. Voor een afrastering rechtsaf door een opening in de tankmuur en weer haaks rechtsaf. Het bospad gaat op en neer, afrastering aan linkerhand. Op driesprong rechtdoor het houtsnipperpad blijven volgen. Op kruising met asfaltpad en kp 56 rechtdoor richting Geitenweide, onverhard pad. Je loopt langs een vijver aan je rechterhand. Aan de bosrand op splitsing links aanhouden een grasweide oversteken, oranje route. Het pad buigt verderop naar links het bos in. Volg het pad met de bocht naar rechts.
3. Op open plek met kp 61 linksaf, bospad. Op driesprong linksaf door een hek en meteen via veerooster/klaphek rechtsaf, schelpenpad op terrein Dunea. Je loopt langs een kanaaltje aan je linkerhand. Een plas aan rechterhand passeren. Op driesprong linksaf via veerooster/klaphek terrein Berkheide van Staatsbosbeheer betreden. Op kruising met verharde weg rechtdoor, breed schelpenpad met plas aan rechterhand. Op driesprong met kp 62 linksaf, schelpenpad. Op driesprong rechtdoor. Even verder op ruime driesprong met bank linksaf, schelpenpad richting Wassenaar door open duin. Steeds rechtdoor, je wandelt langs een langgerekte plas met een observatiescherm. In een haakse bocht naar rechts bij kp 25 linksaf, mul zandpad. Je komt uit bij een betonnen tankmuur.
4. Vanaf de betonnen tankmuur het mulle zandpad terug volgen naar schelpenpad bij kp 25. Hier linksaf, via veerooster/klaphek een begrazingsgebied betreden. Op driesprong rechtsaf richting Strand, schelpenpad. Het pad slingert en gaat op en neer door open duin. Een veerooster oversteken en even voor een asfaltfietspad rechtsaf, schelpenpad evenwijdig aan het fietspad. (Je kunt hier de route iets verlengen tot 12,5 km met een stuk strand, ga op schelpenpad linksaf en bij Strandopgang Wassenaar 5 naar het strand. Op het strand rechtsaf en eerste strandafgang weer rechtsaf). Ter hoogte van een strandopgang met picknickset rechtsaf, schelpenpad. Op driesprong rechtdoor, je passeert een diep gelegen weitje aan je rechterhand. Het pad gaat omlaag en de bocht naar links volgen. Lage grasvelden aan linkerhand passeren. Op driesprong rechtdoor.

5. Op driesprong met kp 63 rechtsaf, schelpenpad. Negeer een pad naar rechts. Op driesprong bij uitzichtpunt Vlaggeduin rechts aanhouden. Op een driesprong even voorbij een bank rechtsaf, smaller schelpenpad tussen heuveltjes door. Einde pad scherp linksaf, breder schelpenpad richting Panbos. Op driesprong rechtsaf richting Panbos, plas aan linkerhand. Op kruising met verharde weg rechtdoor. Via veerooster/klaphek Berkheide verlaten en gelijk rechtsaf. Einde pad over veerooster of door klaphek en linksaf door hek. Direct linksaf, houtsnipperpad met oranje route. Het pad buigt in een ruime bocht naar rechts. Een langgerekte grasweide aan rechterhand passeren en rechtdoor.
6. Bij vier houten palen op een rij rechtsaf, onverhard pad langs grasweide. Vóór een speelweide bij een vuilnisemmer linksaf, bospad met blauwe route. Op splitsing rechts aanhouden, houtsnipperpad. Aan het eind op asfaltweg linksaf. De kassa annex kaartautomaat passeren naar het eindpunt bij het parkeerterrein en de uitgang.

Praktische informatie

Start- en eindpunt/parkeren

Ingang Pan van Persijn, Wassenaarseweg 152, 2223 LA Katwijk

Openbaar vervoer

Bushalte Panbos in Katwijk, lijn 90 van/naar station Den Haag CS of vanaf station Leiden Centraal met overstap in Katwijk op lijn 90.

Lengte van de wandeling

11 km. Te verlengen tot 12,5 km door toevoegen stukje strand.

Horeca onderweg

Na 500 meter Restaurant Panbos aan de route, www.hetpanbos.nl;
Pannenkoekenboerderij Katwijk, tegenover de ingang van het Panbos aan de Wassenaarseweg, www.pannenkoekenboerderijdehooiberg.nl.

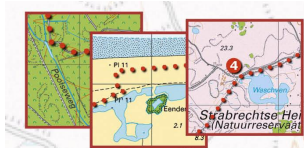
Percentage verhard-onverhard

5%-95%.

Let op!

Voor landgoed Pan van Persijn koop je een toegangsbewijs (dagkaart € 2,00) bij de kaartautomaat of de kassa aan de ingang. Geopend van 1 oktober tot 30 maart 9-17 uur, vanaf 1 april tot 20.30 uur.

Route en tekst van deze Trage Tocht zijn gemaakt door Rutger Burgers, zie voor meer info www.routewerk.nl. Deze wandeling is als pdf-bestand met topografische kaart en gps-track te vinden op Wandelzoekpagina: www.wandelzoekpagina.nl/wandeling/trage-tocht-de-pan/17303/. Ik ben benieuwd naar je reactie op deze wandeling; opmerkingen en aanvullingen zijn welkom op Wandelzoekpagina of op info@routewerk.nl

4 **Neem een abonnement!**
Meer dan 1500 wandelkaarten
www.wandelzoekpagina.nl/abonnement

voor slechts
€ 12,50